

Suflet ȘI VIRTUAL

Aprecieri pentru această carte

Suflet și virtual întrupează o largă întrebuintare a valorilor-simbol ale omenirii, în general, și ale creștinismului, în special. Preocupată de ideea luptei dintre bine și rău, dintre afirmație și negație, dar și de a demonstra continuitatea marilor principii morale cuprinse în Cartea Sfântă, Ligia Seman reușește să depășească în creațiile sale orizonturile limitate și clasice, transmițându-ne adevăruri de mare actualitate, evoluând în cărțile sale de la forme „simple“ la conflicte complexe, într-o prezentare utilă a speciei umane cu toate contradicțiile și contorsiunile ei.

—OCTAVIAN CURPAȘ, *jurnalist, editor Phoenix Magazine*

Ligia Seman, cu talentul său remarcabil în descrierea stărilor sufletești și a luptei psihologice, revine cu un nou roman în care profunzimea trăirilor spirituale mixează cu toxina zilelor noastre, rezultat al evoluției tehnice.

Suflet și virtual ne răscolește emoțiile prin neadevărul dintr-o lume imaginară, în care pericolul izolării sociale a omului dependent de Internet este prezent. Fiecare scenă are un mesaj deosebit. Sunt personaje de diferite vârste, în situații ale vieții care îi fac vulnerabili în fața avalanșei moderne virtuale.

Ligia Seman, mesageră a iubirii și dreptății divine, găsește soluții pentru ieșirea din criză a fiecărui personaj, alegând calea spre libertate prin adevăr. Romanul devine un minunat îndreptar psihosocial al omului de azi, dependent de rețeaua arahnoidiană virtuală.

Mesajul este direct, elegant și profund – cunoaștere de sine, iubire și adevăr suprem, lăsate de Dumnezeu ca hrană spirituală în drumul spre libertate.

—GABRIELA PETCU, *scriitor, jurnalist*

Fin psiholog al personalității decăzute, dar și al colectivității ce devine complice prin lașitate și înstrăinarea sinelui, Ligia Seman stăpânește ingenios construcția romanească, situațiile ce se succedă și culminează în desfășurarea dramatică pe care o numim stigmatică.

Autoarea scrie romanul continuu al dilemei existențiale și vocația ei teosofică este o chemare și un efect sublim al vindecării. Puternicul suflu evanghelic și talentul înnăscut și întărit de experimentul misionaristic al propriei ei vieți sunt garanția unui traseu modern – modern-apostolic, în care implicarea ferventă a scriitorului în societate este modelatoare.

— EUGEN EVU,

academician, fondator a numeroase publicații de cultură și artă

Prin romanul de față, Ligia Seman poate fi circumscrisă în galeria scriitorilor creatori de ample fresce sociale ce aduc în prim-plan aspecte de mare gravitate morală, prin intermediul unor personaje emblematice pentru categorii umane extrem de vulnerabile: adolescenți cu probleme de abuz, de respingere din partea părinților, gata de a face concesii anturajului pentru a fi acceptați de acesta, cu un preț incalculabil ulterior, părinți ce se luptă, la rândul lor, cu sechele emoționale nerezolvate din copilărie, sechele ce le grevează dureros relațiile, inclusiv cu cei din propria familie, traficul de persoane, prostituția cu ramificațiile ei oneroase etc.

Realismul scriiturii, implicit al viziunii, nu este unul liniar, nici nu degenerază în scepticism ori ironie, ci se conjugă într-un mod sui-generis cu viziunea creștină despre lume și viață, dar una luminată de cea mai curată teologie biblică.

—MARIANA DVORSZIK,

profesor de limba și literatură română, publicist, promotor literar

Să ridice mâna sus cine nu a avut un moment în care s-a simțit mai confortabil, mai înțeles, mai real în lumea virtuală decât în cea reală?

Suntem din ce în ce mai prinși de realitatea virtuală. Și de ce nu am fi? Este colorată, este plină de labirinturi în care ne putem ascunde sau unde putem să arătăm exact ce vrem, când vrem și cum vrem. Sau cel puțin așa pretindem. Dar atunci, de ce în jurul nostru observăm tot mai mulți oameni singuri, tot mai mulți oameni triști? Pentru că în spatele unui avatar putem trăi doar experiențe imaginare. Iar imaginația, în lipsa realității, poate conduce la tulburări psihice. Pe când viața reală presupune relaționare, sinceritate, implicare, transformare – o transformare a interiorului, a sufletului, o întâlnire cu Răscumpărătorul care este gata să-ți dezvăluie lumea Lui, o lume cât se poate de reală și singura pentru care merită să trăiești.

Ligia Seman ne provoacă în *Suflet și virtual* la un dureros, dar necesar parcurs de la dependența de a ne pune sufletul pe o „tavă online“ la atașamentul de Cristos, care nu cere altceva decât ceea ce ne dăruiește El: Dragoste. Adevărata Dragoste!

— LIDIA POP, *editor*

De aceeași autoare,
au mai apărut:

Funiile dragostei (1995),
Handicapul conștiinței (1999),
Tragedie și triumf (2004),
Domnind peste împrejurările vieții (2006),
Portrete din cioburi, vol. 1 și 2 (2010).

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SEMAN, LIGIA

Suflet și virtual / Ligia Seman.— Oradea: Scriptum, 2018

2 vol.

ISBN 978-606-8712-95-6

Vol. 1. - 2018. - ISBN 978-606-8712-96-3

Suflet ȘI VIRTUAL

VOLUMUL 1

LIGIA SEMAN

Editura Scriptum®
Oradea

Ediție publicată sub titlul
Suflet și virtual
de Ligia Seman

© 2018 Ligia Seman
Toate drepturile rezervate.
Prima ediție în limba română.

Publicată de Editura Scriptum®
str. Lăpușului nr. 28, 410264 Oradea — Bihor
Tel./Fax/Robot: 0259-457.428
E-mail: scriptum@scriptum.ro
Pagina web: WWW.SCRIPTUM.RO

Informații și comenzi la 0748-144.689 sau 0771-631.651
E-mail: ligiaseman@yahoo.com, tibi_seman@yahoo.com
<https://ligiaseman.wordpress.com>

Coordonator proiect editorial: Lidia Pop
Editarea: Mariana Dvorzisk, Paula Isac
Coperta și tehnoredactarea: Patricia Coroi

*Orice reproducere sau selecție de texte din această carte
este permisă doar cu aprobarea în scris a autoarei.*

ISBN general: 978-606-8712-95-6
ISBN volumul 1: 978-606-8712-96-3

Tiparul executat în România, de Tipografia Grafica Plus S.R.L. Deva

C u v â n t - î n a i n t e

C hiar dacă nu este ușoară calea slujirii semenilor prin arta scrisului, satisfacțiile în urma semănării cuvântului scris în viețile oamenilor sunt mai presus de orice jertfe. Îi mulțumesc Mântuitorului meu pentru harul nemeritat de a-i aduce toată închinarea prin scrierile mele, alegând astfel să fiu de partea Iubirii într-o lume individualistă, a Adevărului într-o lume a minciunii. Nu este câștig mai mare decât acela de a apăra principiile lui Dumnezeu într-o lume afectată de păcat.

În alegerea subiectelor tratate în *Suflet și virtual* am fost inspirată de unele dintre cele mai acute probleme cu care se confruntă generația noastră: dependența de computer și jocuri electronice, comunicarea defectuoasă în virtual și în familie, singurătatea, presiunea anturajului, efectele negative ale teoriilor și filosofiilor greșite despre viața și eternitatea oamenilor, crizele adolescenților și ale celor de vârstă mijlocie, dependența de droguri, prostituția etc. Pentru că trăim în generația DIGI, un obiectiv major urmărit prin scrierea acestui roman a fost acela ca persoane de toate vârstele care se regăsesc în astfel de lupte sufletești să afle soluții eficiente pentru a ieși din situațiile de criză.

SUFLET ȘI VIRTUAL

Le mulțumesc tuturor aceluia care și-au făcut timp să-mi împărtășească anumite experiențe de viață legate fie de virtual, fie de influența presiunii anturajului, fie de relații defectuoase părinți-copiii etc.

În special le mulțumesc aceluia care în trecut s-au confruntat cu anumite dependențe și mi-au împărtășit cu multă sinceritate experiențele lor, știind că mulți dintre cititorii care vor lectura acest roman se vor identifica în trăirile și luptele lor și vor putea găsi soluții pentru vindecarea sufletului.

Pentru scrierea acestei cărți, pe lângă faptul că am stat de vorbă cu oameni a căror experiență mi-a fost de un real folos, a fost nevoie să parcurg cu meticulozitate și pe calea documentării pentru a putea reda cât mai realist problemele, frământările, stările psihologice și acțiunile personajelor în lupta dintre bine și rău.

Sunt multe persoane care au fost alături de mine pe parcursul scrierii acestei cărți, dar în primul rând, aș vrea să Îi mulțumesc lui Dumnezeu care a fost cu mine pas cu pas, în fiecare dimineață, în timpul confruntărilor cu diferite provocări, în lupta pentru a depăși multe obstacole pe care le-am avut de trecut până să ajung la final.

Ca să poți vorbi despre oameni, să le poți descrie durerile și luptele interioare, eu nu cunosc altă cale decât aceea de a sta mai întâi de vorbă cu Acela care a creat oamenii și a cărui inimă este sensibilă pentru creația Sa. Vorbind cu Dumnezeu despre oameni și dorind cu ardoare ca El să îmi vorbească despre ei – am putut înțelege și descrie cu minuțiozitate ceea ce se întâmplă în adâncul sufletului diferitelor personaje, fie că e vorba de un tânăr dependent de computer, confruntat cu abuz sau dependență de droguri, fie că e vorba de sufletul abrutizat de suferință al unei fete ce a ajuns victimă a prostituției, a unui profesor ateu confruntat cu o criză majoră în viață, a unui bolnav aflat între viață și moarte ce se agață cu disperare de o nouă șansă sau a unui părinte care a eșuat lamentabil în relația cu propriul copil. În acest scop au fost create personajele romanului. Le putem regăsi, de fapt, printre noi... Ne putem identifica noi înșine cu anumite zbateri și frământări, dorind să ne asemănăm cu acele personaje din roman care sunt o pildă de iubire asemenea celei aflate în inima Mântuitorului. Felul lor de a se purta arată că creștinismul autentic înseamnă a ieși din comoditatea ta, dintre zidurile bisericii, pentru a salva, prin iubire perseverentă, sufletele aflate chiar pe marginea prăpastiei iadului.

CUVÂNT-ÎNAINTE

Eu m-am identificat mult cu aceste personaje și am pus o parte din inima mea în descrierea caracterului lor și a motivațiilor pentru care luptă.

Îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru soțul meu, Tibi, preaiubitul meu, prieten nedespărțit și partenerul meu de lucrare, care mereu m-a încurajat și m-a înconjurat cu dragostea lui dăruitoare, atât de asemănătoare cu a lui Cristos pentru biserică. Suntem împreună recunoscători lui Dumnezeu pentru favorul pe care ni l-a dăruit de a putea investi în sufletul oamenilor.

Fiielor noastre, Rebeca și Ruth, și ginerelui nostru, Alex, le mulțumesc pentru frumusețea caracterului lor și pentru tot sprijinul pe care mi l-au acordat mereu. Îi mulțumesc lui Ruth pentru sfaturile de aproape, pentru că împreună cu ea am putut lua decizii deosebit de importante în scrierea acestei cărți.

Prietenei mele, Mariana Dvorszik, îi sunt recunoscătoare pentru felul în care a muncit cu deosebită abnegație pentru editarea cărții, pentru îndrumările deosebit de înțelepte, pentru orele de discuții în contextul cărora, datorită cunoștințelor ei atât de vaste în domeniul literaturii universale, am fost nespus de mult îmbogățită. Profesionalismul ei mi-a ridicat standardul spre care să țintesc.

Familiei Andrei și Diana Modîrcă îi mulțumesc pentru că au fost ca niște îngeri a lui Dumnezeu pentru mine prin darul lor încurajării. Au stat cu multă perseverență și sensibilitate alături de mine. Mă rog ca Dumnezeu să îi răsplătească.

Și nu în ultimul rând, mulțumesc echipei Editurii Scriptum care, prin dăruire și profesionalism, a făcut posibil ca această carte să vadă lumina tiparului.

Îmi pare rău că nu am destul spațiu să pot aminti numele tuturor acelor care mi-au fost alături; unii dintre ei sunt foarte modești și doresc să rămână anonimi, dar Dumnezeu cunoaște totul și le va răsplăti tuturor dragostea, jertfa de timp și de orice fel.

LIGIA SEMAN

Prefață

LIGIA SEMAN SAU VOCAȚIA TOTALITĂȚII

Un roman notabil ce se înscrie logic în succesiunea celor patru anterioare este *Suflet și virtual* al scriitoarei Ligia Seman. Aflat la confluența dintre real și ideal, dintre realitate și idealitate, în sensul de transcendență de sorginte divină, romanul este incitant atât prin trama epică propusă, deosebit de ingenioasă, de bine construită, cât și prin galeria extrem de diversă de personaje în care ne regăsim fiecare dintre noi, cu problemele și luptele noastre, cu nedumeririle și eșecurile noastre. Autoarea și-a obișnuit deja cititorii cu amplitudinea perspectivei sale naratoriale, doar că, în acest caz, viziunea amplă asupra aspectelor diverse ale existenței și problematicei celei mai acute, mai actuale, se întregeste prin (ba chiar își subsumează) teritoriul, prea puțin explorat în câmpul literar românesc, al imaginarului de sorginte creștină, în sensul primar, genuin, al termenului. Altfel spus, romanul conține ample viziuni, la propriu, asupra societății umane actuale (paradigmatică pentru toate timpurile până la un punct) cu problemele, frământările ce o marchează grav și cu soluțiile ce par a fi, uneori, la îndemână, dar neviabile pe termen lung.

Scriitoarea are vocația totalității motivată de ambiția de a surprinde în paginile acestui roman atât zbaterile personajelor sale, dilemele existențiale (adesea adevărate impasuri existențiale) ale contemporanilor noștri – fie

P R E F A Ț Ă

ei adolescenți, tineri, adulți ori chiar oameni ajunși la capătul vieții lor –, cât și soluția la acestea, prin încrederea în Cel care are soluția la orice situație oricât de, aparent, fără ieșire ar fi. Deci acest roman se deschide complet spre contemporaneitate, nu pierde legătura cu tărâmul realului de acum și aici (*hic et nunc*), pe care-l descrie atât de realist încât este imposibil să nu ne recunoaștem propriile dileme și impasuri.

O temă recurentă în opera autoarei este cea a relației spinoase dintre generații, cu accent pe cea a responsabilității uriașe ce stă pe umerii părinților vizavi de copiii lor, cu deosebirea că viziunea autoarei s-a acutizat, iar adâncimea analizei ei psihologice este tot mai aptă de a surprinde cele mai infinitezimale nuanțe sufletești ale personajelor. Toate acestea concomitent cu o perspectivă tot mai amplă asupra vieții văzută în toată complexitatea ei.

Prin romanul de față, Ligia Seman poate fi circumscrisă în galeria scriitorilor creatori de ample fresce sociale ce aduc în prim-plan aspecte de mare gravitate morală prin intermediul unor personaje emblematice pentru categorii umane extrem de vulnerabile: adolescenți cu probleme de abuz, de respingere din partea părinților, gata de a face concesii anturajului, pentru a fi acceptați de acesta – cu un preț incalculabil ulterior, părinți care se luptă la rândul lor cu unele sechele emoționale nerezolvate din copilărie, sechele ce le grevează dureros relațiile inclusiv cu cei din propria familie, traficul de persoane, prostituția cu ramificațiile ei oneroase etc. Lista aspectelor puse pe tapet ar putea continua, întrucât autoarea posedă capacitatea de a surprinde o plajă imensă de aspecte sociale grave, inclusiv cea a corupției din spitale, a compromisului făcut doar pentru a promova ierarhic, chiar dacă această promovare nu este întotdeauna pe merit, lupta pentru menținerea în funcție, uneori cu costuri imense, atât la nivelul principiilor încălcate, cât și la nivelul vieților sacrificate doar de dragul unor orgolii profesionale.

Realismul scriiturii, implicit al viziunii, nu este unul liniar, nici nu degenerază în scepticism ori ironie, ci se conjugă într-un mod *sui-generis* cu viziunea creștină despre lume și viață, dar una luminată de cea mai curată teologie pauliană am zice, practic de cea mai curată teologie biblică. Autoarea îmbină în personalitatea ei două vocații ce-și dispută întâietatea: cea de scriitoare meticolos și grijuliu aplecată asupra existenței umane în diversele ei ipostaze actuale și cea de organizatoare a unor ample conferințe destinate învățării femeilor de azi cum să rămână

în conexiune cu valorile nepieritoare ale Evangheliei harului. În cadrul acestor conferințe, scriitoarea își exercită cu succes vocația de învățătoare, respectiv de profesoară și mânăuitoare a Cuvântului biblic.

Proza cultivată de Ligia Seman este considerată de unii exegeți drept proză de factură strict religioasă, opinie tributară unui reducționism critic păgubitor, întrucât este mult mai mult decât atât. E adevărat că destinele, frământările și dilemele personajelor își află rezolvarea grație întâlnirii personale cu Isus Cristos, a căruia personalitate gigantică le marchează ireversibil traseul existențial, fie că este vorba de Marcus Stoenoiu sau Daniel Stoenoiu, tatăl lui, fie de Andrei Stejaru, profesor universitar și scriitor celebru, fie de Adela și de Ziana, soția și fiica acestuia, fie, în final, de fetele care au ales să practice prostituția în Paris, amăgite de iluzia construirii mai rapide a unei cariere bănoase, dar în final înșelate de inși mult mai versați decât ele, care le folosesc în scop pur mercantil.

Dar această întâlnire (providențială, e drept, și survenită la momentul oportun, adesea cel mai critic al vieții personajelor) nu anihilează personalitatea acestora care continuă să se zbată acum între coordonate mai vaste ca înainte. Altfel spus, deși viața personajelor este marcată de capitularea lor la picioarele Mântuitorului, câștigate de dragostea Acesteia revelată activ la Cruce, acest eveniment capital nu elimină radical „felul lor vechi de viețuire“, umanitatea lor veche anterioară acestui eveniment. Dimpotrivă, întrucât autoarea este o cunoscătoare în profunzime a sufletului uman, fiecare personaj este prezentat cu propriile sale lupte ulterioare, dar cu diferența absolut notabilă că acestea se aseamănă unui urcuș tot mai hotărât, mai abrupt, spre piscurile Divinității, beneficiind și de întregul sprijin al Acesteia. Astfel, rând pe rând, asistăm la procesul convertirii unui scriitor de mare calibrul, precum profesorul universitar Andrei Stejaru, anticipat de cel al soției sale Adela, de profesie învățătoare, urmat de convertirea a numeroase personaje în cele mai variate contexte: a lui Marcus Stoenoiu, adolescentul dependent de computer, jocuri electronice și pornografie, a lui Daniel Stoenoiu, tatăl lui Marcus, om de afaceri implicat în adulter și total anexat de o viață fără niciun alt orizont decât câștigul material, al Ziane (Sânziane) Stejaru, fiica scriitorului care ajunge să aleagă calea prostituției și a drogurilor, dependentă și ea de Internet, din cauza deficiențelor în educația sa. Și, ceea ce pare incredibil, convertirile în lanț ale mai multor tinere căzute în mâinile mafiei proxenetice din cartierul rău famat al Parisului, datorită

P R E F A Ț Ă

faptului că preotul Paul și soția acestuia, luminoasa figură a Tabitei, au înțeles chemarea lui Dumnezeu pentru ei: aceea de a misiona chiar în acel cartier și de a le chema pe fetele pierdute la Cristos. Centrul întemeiat de aceștia, *Raze de Lumină*, simbolizează, așa cum îi este și numele, o oază cvasiparadiasiacă nesperată, fiind un perimetru sustras tragediilor de afară, unde fiecare fată care perseverează în credința în Isus poate fi recuperată atât pentru viața de acum și aici, cât și, ceea ce este extrem de important (în fond, cel mai important), pentru eternitate.

Dar de ce acest titlu incitant? De ce *Suflet și virtual*? Pentru că aceste suflete aflate în derivă pe marea plină de valuri primejdioase ale vieții caută să-și aline dorurile, aleanul inimii, recurgând la ceea ce le este cel mai la îndemână: virtualul, adică rețeaua de Internet, creându-și câte un profil pe rețeaua de socializare Facebook în nădejdea accederii la un alt orizont existențial. De exemplu, Andrei Stejaru își creează profilul fals numit Oliver T. pentru a putea sta de vorbă cu... el însuși, împins de impasul în care a ajuns în relațiile cu cei dragi lui. Însingurarea în propria sa familie, distanțarea în timp de fiică, apoi de soție, este surprinsă magistral de către scriitoare, care nu uită să pună în evidență abisurile psihologice ale acestui comportament straniu al personajului, a cărui copilărie a fost marcată de un eveniment tragic (despărțirea sa bruscă de mamă, alungată cu brutalitate de acasă de către tatăl lui). Sechelele aceluia eveniment au continuat să subziste dureros în străfundurile personalității lui, în pofida celebrității de care se bucură, ba chiar au fost adâncite într-un anume fel de acest succes, făcându-l opac la nevoile firești de socializare ale fiicei, respectiv ale soției sale. Dacă pentru scriitorul de mare succes, cu o carieră solidă de invidiat, virtualul are inițial o funcție de exorcizare a fantasmelor din copilărie – un fel de exercițiu de a se desprinde din chinga lor –, dar și, ulterior, pentru a exersa, respectiv a cultiva deprinderi noi de comunicare (culmea, tocmai el, profesorul de limba și literatura română!) – chiar dacă cu un personaj fictiv creat de el însuși, în cazul tinerilor adolescenți, precum Marcus, virtualul își vădește ambele fațete: negativă și pozitivă.

Negativă, căci ajunge dependent de pornografia pe Internet, fiind atras de prostituata Sandra care își oferă „farmecele“ tuturor celor doritori s-o soarbă din priviri prin prisma camerei video a computerului; pozitivă, întrucât, tot pe calea virtualului, vor păstra ambii (atât Marcus, cât și Ziana-Sandra) o legătură constantă cu personaje de o mare probitate morală, căci acestea au

avut și ele ceasul lor când destinul li s-a intersectat cu cel al lui Cristos care le-a schimbat din temelii viața. E vorba de consilierul Gabriel, respectiv de Sorin Vlaicu, asistentul lui Andrei Stejaru, care, intuind tragedia din familia superiorului său, ia legătură cu Ziana, aceasta fiind adusă cu mult tact pe tărâmul credinței în Isus. La rândul ei, Ziana-Sandra își creează un alt profil pe Facebook, numit „Altfel de gânduri“, prin intermediul căruia are puterea să ia legătura cu tatăl său de care s-a înstrăinat, trădându-i principiile de viață, din dorința reînfripării relațiilor rupte. Prin acest profil virtual, Ziana ajunge să-i împărtășească tatălui ei valorile cristice de care ea află, tot pe această cale. Sorin Vlaicu se dovedește a fi personajul providențial al familiei Stejaru, căci atât tatăl, cât și fiica acestuia vor fi puternic amprentați de valorile creștine promovate și reprezentate cu cinste de el.

Așadar, firele narative se țes și se întrețes extrem de ingenios într-o intrigă bine condusă de mâna talentatei autoare, care știe să construiască o tramă romanescă interesantă, palpitană, amintind pe alocuri de romanul polițist (vezi episodul în care Marcus o pândește *à la* Sherlock Holmes pe Narcisa, frumoasa prostituată din cartierul rău famat al Parisului.)

Aceste dexterități nu epuizează talentul scriitoricesc al Ligiei Seman, căci el este potențat de capacitatea de a creiona viziuni spirituale extrem de vaste, ocupând pagini întregi, viziuni ce amintesc fie de cele din Vechiul Testament (vezi cărțile profeților Zaharia și Ezechiel), fie de cele din romane socotite clasice precum cel scris de John Bunyan. Oricum, aceste viziuni – datorate lui Daniel Stoenoiu, ce cade în prăpastie și experimentează preț de câteva minute moartea clinică, și lui Marcus care, adormind alături de tinerii săi prieteni aflați în drum spre Paris, trăiește un fel de răpire sufletească – sunt de o pregnanță și de o putere vizionară atât de evidente, încât rivalizează cu cele mai fascinante tablouri purtând semnătura unor pictori celebri, precum cel amintit de mai multe ori în chiar paginile romanului, anume *Cristos al Sfântului Ioan al Crucii*, pictat de Salvador Dali.

Celelalte virtuți și teme ale romanului rămân să fie descoperite pas cu pas de către lectorul atent al acestui roman notabil, care ridică pe culmea cea mai înaltă a literaturii tema transformării destinului uman, grație întâlnirii cu Cristos Domnul și Mântuitorul.

Capitolul

1

Cu coatele sprijinite pe biroul său din lemn masiv, scriitorul Andrei Stejaru contempla, își imagina și vorbea cu sine însuși... În strălucirea unei după-amiezi calde de la începutul lunii octombrie, prin geamul întredeschis pătrundea o rază de soare în semicercuri neregulate pe peretele alb. În tremurul ei, un zbor de albină zumzăia în fața ferestrei, în timp ce un păianjen, trăind într-un colț întunecat al încăperii, părea că ar disprețui-o. El era superior pentru că își țesea singur titanica și unica pânză în univers. Spre deosebire de albină, ce depindea de resursele din natură, el era deasupra ideologiei acesteia. Nu avea nevoie de ajutor din afară. Forțele proprii și insectele care îi cădeau în plasă îi erau suficiente pentru a crea o capodoperă unică în univers, pentru a da sens colțului său de viață și încăperii străpunse de razele soarelui. Deși opera albinei era dulce ca mierea, nu se compara cu pânza lui arhitecturală. Albina își găsea resurse în exterior, însă capodopera sa cu țesătura-i complicată se datora ilustrei lui ingeniozități ce se învârtă în jurul propriei lumi și aceasta făcea marea diferență. Și ce dacă în plasa păianjenului se amestecau victimele cu veninul? Afară, în natură, doar pe porțiunea cât făcea umbră în lume, încăperea unde păianjenul își țesea pânza, sunt miliarde de boabe de polen, de sămânță vie care niciodată

nu se vor naște. O irosire inimaginabilă de viață condamnată la netrăire, chiar înainte de a fi cunoscut vreodată viața. O dramă neînchipuit de amară doar în mica porțiune de iarbă și flori de unde albina își adună un gram de provizie pentru un infim strop de miere. Insecte ce se devorează unele pe altele, chiar în timpul fecundării... Nefericite creaturi ce distrug viața pentru ca, la rândul lor, să fie victima altor vietăți. Ideologia albinei de a colecta dintr-o astfel de lume decăzută, barbară, inumană, polenul, sursa mierii, sursa lumânărilor de ceară cu care se poate lumina o încăpere, i se părea de neconceput trufașului păianjen! Mai bine chiar neantul și veninul, decât așa miere culeasă dintr-un mediu monstruos! Aceasta părea a concluziona păianjenul într-un exces de zel amestecat cu dispreț, în timp ce analiza ideologia albinei, contemplându-și cercurile pânzei sale. Albina, înzestrată cu sensibilitate, frământată de îndelungi căutări, studii și analize între ce e bine și ce e rău privitor la natura de unde se aprovizionează, lovită fiind și de ideologia semețată a păianjenului, se opri o clipă din zumzăitul ei. Dar oprirea îi fu scurtă deoarece o viespe adusă de vânt se rostogoli aproape de ea pe pervazul geamului. Viespea de groapă, înainte de a-și devora victima muribundă, o apasă pe abdomen și o face să dea afară toată mierea adunată cu trudă. Își luă avânt și, deși părea debusolată, țâșni în zbor pe o rază de soare. Dacă nu ai fi știut că insectele nu au memorie, ci doar instinctul apărării, ai fi crezut că este intimidată de memoriile măcelului nemilos al viespilor de groapă îndreptat spre miliardele de albine.

După ce albina își luă zborul, scriitorul Andrei Stejaru citi și reciti acele câteva cuvinte așternute pe o simplă foaie de hârtie care păreau să îi clatine întreaga viață...

Scrisese milioane de cuvinte în viața lui, însă acele câteva cuvinte cuprinse într-o scrisoare făceau să își simtă sufletul și trupul înghesuite într-un ungher strâmt... mai înăbușitor decât sertarul lui de scriitor, plin doldora de hârtii... La un moment, nu mai știa ce îl face să aibă acea senzație sau, mai bine zis, să nu mai simtă nimic...

Mecanic, fără să înțeleagă de ce, poate doar din pricina unei amintiri fade agățate de memoria lui, precum o steluță de ramura unui pom de Crăciun uitat a fi despodobit, duse scrisoarea la buze... Se înfioră de intensitatea unui impuls extrem din sufletul lui, total opus logicii unui creier de bărbat pe care oamenii îl numeau genial. Își identifica interiorul cu scrisul acela mărunț și oblic... Se simțea el însuși mărunț și oblic,

în timp ce un păianjen dintr-un colț al camerei umbla drept pe peretele alb. O cucuvea își cânta cântecul de mister din care poți înțelege ce vrei. Și el înțelegea din cântecul ei:

— Geniu pustiu! Geniu pustiu!

Cucuveaua își cânta trilul și el râdea. Pamfletistul din el îi ridica și restul ființei lui deasupra... câteva momente... Acele momente le trăise cu o intensitate înspăimântător de mare, ca și cum cel mai sărac om de pe fața pământului ar fi primit vestea că a câștigat la cea mai mare loterie din lume.

Deodată tresări. Presimțise că acele gânduri se vor întoarce din nou în mintea lui și nu le va mai putea face față altfel decât cu pumnii izbiți în lemnul biroului... lemn ce într-o altă viață fusese un falnic stejar. Ridică pumnul încordat. Izbi!

— ... domnule profesor Andrei Stejaru!

Nu știa sigur dacă îl strigase cineva pe nume, dacă el își rostise propriul nume sau fusese trezit din scurta ațipire cu capul pe birou datorită impulsului datoriei care îi curgea năvalnic prin vine. Nici asta nu știa sigur: dacă acest nume, Andrei Stejaru, era pricina izbirii pumnului său în biroul ce fusese cândva... într-o altă viață, un stejar falnic. Pamfletistul din el rânji. Ridică fruntea.

— A! Tu erai, Sorin, rosti pe un ton, ca și cum s-ar fi trezit din somn, aranjându-și părul negru grizonant.

— Am bătut la ușă și mi-ați spus să intru.

— Da? O, da! Sigur că da! Te rog să intri!

— V-am adus lucrările studenților despre perioada romantismului.

— O, da! Mulțumesc! Te-ai uitat peste lucrări?

— În mare parte, da.

— Sunt bune?

— Studenții sunt ingenioși și s-au arătat interesați. Se vede că au muncit mult.

Profesorul își recompensă asistentul cu jumătate de surâs, apoi citi cu sprâncenele încruntate câteva rânduri de pe pagina de deasupra maldărului de foi așezate de asistentul său pe birou. Mai citi câteva rânduri de pe următoarea pagină.

— Hmm! Par bunicile la prima vedere, dar eu sunt mai pretențios... Sau, mai bine zis, tu evaluezi dintr-un unghi de vedere, eu din altul. Dar e bine că ne completăm, zise, schițând din nou o jumătate de surâs.

Și la scrierile din romantism este tot așa ca în viață. Depinde din ce perspectivă privești viața. Unii scriitori sau poeți au evocat, pur și simplu, bucuria de a trăi, minunățiile vieții obișnuite, ale situațiilor zilnice din viață și au fost considerați valoroși prin aceasta. Este o artă să vezi frumusețile inerente vieții obișnuite. Sunt de invidiat cei care văd toate acestea, dar sunt de admirat cei care observă și pot scrie despre ele. Este o artă să scrii, dar probabil este o artă cu atât mai valoroasă „să vezi bine”: fie lucrurile însemnate prin grandoarea lor natural vizibilă, fie cele neînsemnate a căror măreție este o comoară ascunsă. De aceea te admir eu pe tine, Sorin, de aceea consider că ne completăm și suntem o echipă bună. Pentru că tu poți gândi și scrie, ca Wordsworth de pildă, cu exaltare despre aceste lucruri banale și totuși valoroase. Ai ochi formați pentru aceasta. Cu siguranță, aceasta se datorează și temperamentului tău sangvinic. Eu nu aș putea să scriu astfel... sunt predominant melancolic...

— Ei, domnule profesor... Dumneavoastră ați dăruit adevărate opere literare ce vor rămâne în posteritate. Eu am publicat doar niște eseuri neînsemnate. Iar despre temperamentul meu, v-am mai spus, nu cred să fie sangvinic... Dar așa m-am educat: să privesc cu optimism viața, adică să văd și lucrurile bune și pe cele rele, dar să mă opresc la cele bune, deși, în firea mea, aș fi un mare melancolic sau coleric... Credeți-mă, am momente când mă mâinii de îmi vine să dau cu pumnii în masă... sau...

— Ha! Ha! Ha! Nu pot să cred! Să știi că nimeni nu ar putea zice aceasta! Și zici că e vorba de o educare a modului cum vezi lucrurile? Eu rămân la ideea că temperamentul ne influențează. Despre mine, recunosc că sunt un romantic cam întunecat ca Byron, Shelley, Poe... Ei și-au îndreptat privirea înspre propria persoană și, să zicem, de aceea nu au găsit motive prea mari de veselie... Poate că de aceea mie îmi vine mai des să dau cu pumnii în masă. Glumeam!

Profesorul izbucni în râs în timp ce asistentul său, rămas în pragul ușii, îl privea îngândurat, dar zâmbea și el.

Era al doilea an de când Sorin Vlaicu devenise asistentul profesorului Andrei Stejaru. Avea o fire deosebit de călduroasă. La prima vedere părea un ins oarecare, nu prea frumos la chip: un cap lunguiet, slab, o frunte prea înaltă, dar dacă îl priveai cu atenție, descopereai în ochii lui albaștri-verzui, cu privirea melancolică, o limpezire și o însuflețire ce dădeau feței o expresie de bunătate și candoare, astfel încât, fără să vrei, te simțai atras de el. Era un om blând.

Profesorul Andrei Stejaru, un singuratic, un tip focalizat pe datorie, hotărât să îi țină pe cei din jur la o oarecare distanță, purta, în general, de tip «păianjen discuții laconice până și cu asistentul său. Chiar dacă Sorin Vlaicu era prototipul omului în prezența căruia te puteai simți în largul tău, Andrei Stejaru îl ținea și pe el la distanță de sufletul său, rezumând interacțiunea dintre ei doar la nivelul profesional. Aceasta, cu atât mai mult, cu cât asistentul său era cu mult mai tânăr decât el și, uneori, i se părea că trădează o copilărie care nu era potrivită cu ceea ce trebuia să le transmită studenților. Pentru studenții de anul întâi, asistentul era considerat „calul lor de bătaie“, „un tip de gașcă“ sau „unul de al lor“. Se bazau pe el pentru sfaturi, îndrumări meticuloase pentru temele ce le primeau. Petrecea mult timp cu ei pe rețelele de socializare: le răspundea la întrebări, îi sfătuia, îi încuraja când aveau dezbateri pe teme dificile.

Era o enigmă pentru cei din jur cum reușea Sorin Vlaicu, asistentul profesorului Andrei Stejaru, să fie atât de impunător și respectat și în același timp copilăros și glumeț, atât de iubit, deși le dădea studenților teme grele pentru care era nevoie de muncă serioasă, bătaie de cap, studiu și lectura unui morman de cărți. Dar, mai presus de toate, era o mirare pentru toți disponibilitatea lui față de nevoile adevărate ale studenților. Nu o făcea pentru a se afirma pe sine. Era una dintre rarele ființe omenești ce părea că pentru aceasta fusese construită. Și tocmai pentru că așa era el construit, părea fericit când se dăruia altora.

Profesorul se uită la ceas.

— A trecut de fix...

— Da! Vă așteaptă studenții în aula.

Profesorul își luă mapa de pe birou sub braț. Porni spre ușă, dar nu ajunse până la ea. Se întoarse brusc. Spre surprinderea asistentului său, care îl știa un om foarte echilibrat și extrem de calculat în gesturi, cu o mare forță îl trase deodată înapoi în biroul lui, deși reușise să iasă deja din încăpere. Luat prin surprindere, în primele momente, asistentul îl privi cu mare nedumerire.

În timp ce mâna profesorului era înfiptă cu forță în brațul asistentului și se priveau, Andrei Stejaru era un pic palid la față; privea cu tăcere și nedumerire spre interlocutorul său ca și cum nu el, ci acesta era făptașul acestui gest surprinzător, iar el, profesorul, aștepta deznodământul.

Lăsă deodată brațul asistentului și își ridică mâna spre tavan.

Cu o căutătură ce fixa atent ochii mirați și totuși limpezi ai interlocutorului, rosti cu o intonație deosebită:

— Uite, vezi păianjenul acesta? E deasupra biroului meu. În colțul acesta! Îl vezi?

Asistentul încuviință dând din cap, în timp ce privirea i se muta de la profesor spre tavan și invers.

— Ia spune tu, care poți să scrii despre viață dintr-o altă perspectivă... Mă tot frământă de un timp o întrebare, zise profesorul, vorbind tare și subliniindu-și gândul cu gestul. Crezi tu că există pentru acest păianjen vreo șansă să devină un erou prin ideologia lui semeță de a se baza pe propriile forțe? Uite-l cât este de semeț și maiestuos țesându-și unica pânză. Dacă te uiți cu atenție, observi și câteva insecte pe care le-a prins în plasă. E o creatură fantastică păianjenul acesta! Spre deosebire de alte insecte, e capabil să își afirme superioritatea fără niciun ajutor din afară, supraviețuiește doar prin sine însuși. Mare deosebire dintre el și o albină descrisă în fabula lui Jonathan Swift: filosofi de tipul păianjenului și filosofi de tipul albinei. Având în vedere că supraviețuiește singur, crezi că egoistul și singuraticul păianjen poate fi considerat un erou sau nu? Erou, doar pentru că se sacrifică pentru o cauză... fie ea chiar și egoistă...

— Domnule profesor, sunteți bolnav, bâigui asistentul îngrijorat de fața ușor îngălbenită a profesorului, de întrebarea ciudată ce i-o punea și de ochii lui negri ce păreau aprinși de febră.

— Doar atât poți să îmi spui? Scurt și cuprinzător: sunt bolnav? Tomai tu despre care credeam că poți vedea altfel viața?

— Nu, domnule!

Profesorul îl privi iscoditor.

— Atunci, spune-mi adevărul. Cum gândești tu. Atât! Nimic mai mult sau mai puțin. Fii sincer! O idee dintr-o altă perspectivă! Ce îți trece acum prin minte. Există idei-forță care pot schimba lumea. Și pentru a le afla, merită să riști și să pari un pic dezaxat.

Lăsa mâna jos, continuând să îl privească insistent, ca și cum ar fi dorit să descopere „ideea-forță“ măcar privindu-l, dacă acesta ar fi tăcut. Fruntea încordată a profesorului dezvăluia o mare voință, dar și noblețe, iar o anumită mobilitate a nărilor, reacții interioare profunde. Avea felul lui de a închide și a deschide pleoapele, ca și cum ar fi vrut să își ascundă gândurile pentru a nu lăsa să se înțeleagă din ochii lui negri decât ceea ce voia el. În aceste momente, închiderea și deschiderea pleoapelor era